

ТРГОВИНСКИ ГЛАСНИК

ОРГАН БЕОГРАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
СЕМ ПОНДЕБОНИНА
И ДАНА ПО ПРАЗНИЦУ
СТАЈЕ ЗА СРБИЈУ:
ЗА ГОДИНУ ДНЯ 24.
ЗА АУСТРО-УГАРСКУ
КРУЗУ 30
ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ
ФР. 30.
РУКОПИС СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
ЈЕДАН БРОЈ 10 дн.

БРОЈ 123.

БЕОГРАД. НЕДЕЉА, 8. ЈУНА 1914. ГОД

ГОДИНА XXIV.

НОВАЦ.

Монете, која има космополитску вредност има врло мало. У такву монету спадају, на пример, и златници тако зване латинске уније, па и за њих ималац у земљама, где их одбијају, иде мењачу, да би добио локалну монету за своју потребу. Стога највећи део новчаног обрта свака држава подмирује *својом валутом*, својим новцем, како металним тако и папарним. И такав домаћи новац не прелази границе своје државе, сем по толеранцији, и то једва, у трговинском пограничном саобраћају, даље не.

За подмирење потребе у *своме сопственом новцу*, свака држава има своје монете: у злату и сребру, никлу или бакру. Па и ова генерална подела на златну и сребрну монету, има опет даље две врсте: прави метални новац, и његов сурогат т. ј. новац од хартије (новчанице, банкноте). Онај први, метални, служи као подлога овом другом, папирном. А целокупна така су свега новца уопште, управља се према броју становника и трговинском обрту. Са већом трговином, индустријом и производњом уопште, повећава се потреба, а са њом се уједно повећава и контигенат новца, металног и папирног.

У редовним приликама то повећавање и смањивање новчаног контигента равна се периодичном повишењу и опадању воденог нивоа. А да се не би са скупоценим металним новцем правила експерименти, регулисање новчаног контигента у промету врши се поглавито новчаницама. Оне су способније и за пуштање у саобраћај према указаној потреби, и за повлачење из саобраћаја, та које према потреби.

Тим самим пада у очи важност емисионих банака, т. ј. оних с правом издавања новчаница. У такве Банке спада и наша домаћа „Привилегована Народна Банка“ која је, на основу закона, новчани регулатор у Србији, према указаним потребама.

Право Народне Банке на издавање новчаница, је и по првој и по обновљеној повластици одмерено према величини и привредној моћи Краљевине до последњег великога рата.

Али велики последњи рат до нео је и необичне велике ресултате. Ови резултати из основа мењају како величину државе, тако и прираштај становништва, па дакле и сву продуктивну моћ и с њом и трговински промет. — Ово, у свима правцима промењено стање, непосредно утиче и на контигенат новчане количине, потребан за *увећану Краљевину после рата*.

Још за трајања рата наш домаћи новац, метални и папирни, расплинуо се био скоро по целом Балканском полуострву. Наше су војске прелазиле највеће просторе, а свима и наш српски новац. У самој Бугарској, где је била једна наша

армија, остало је нашег новца неки милион. Стотине хиљада војника, свих родова оружја просуле су наш новац кроз све наше области, које је војска заузела, па и даље све до Јадранског Мора. Тај новац, који је запао у земље ван нових граница Србије, повучен је, и сад је опет сав наш новац у на шој земљи.

И сад се јавља нова појава: *за увећану земљу мало је новца*. Прво се помогло донекле ковањем сребрних динара и никленог ситног новца. Тиме је, истина увећан контигенат звечећег новца, али он ни издалека не подмирује потребу увећане Србије.

Настаје друга неминовна потреба: *да се увећа контигенат новчаница*. Томе опет стоји на супрот позитиван закон о Народној Банци, који је поставио извесне границе повећању контигента новчаница, преко којих Банка не сме ићи.

Међутим потреба је ту, и њу ваља подмирити. Онда се прибегавало и прибегава разним палијативним мерама, поглавито путем увећања металне банчине подлоге и то не свакад њеним металом, већ металом који држава од времена на време депонује у Банци, било што држава има моментано сувишко у металном новцу, било из чисте предсуретљивости ради стварања могућности, да Банка увећа контигенат новчаница, ради подмирења веома повећане потребе у новцу.

Па и тиме није ни поуздано, ни стално поможено повећаним потребама кредита у земљи, које ће потребе бивати све веће и веће. Одмах се видело, да ваља мењати закон о Народној Банци, да ваља проширити њена емисиона права, дакле у првом реду омогућити далеко већи контигенат новчаница. О том су поведени и преговори између Банке и државе.

И, на жалост, ти су преговори застали. Није до крајњих детаља познато шта је држава тражила од Банке, а шта је овој за то давала, и обратно.

Али је познато да су преговори прекинути услед постављања услова чисто формалне природе, по којима би држава имала поред удела у добити банчиној, и удеља у управљању Народном Банком. Ово последње било би једно ново право државе, несадржано у садашњој повластици. А нова садашња повластица Народној Банци, која је у главном продужена ранија повластица, тек је тако рећи настала. Питање је сада: да ли је опортuno постојећу повластицу, тако рећи из основа мењати, стварањем сасвим неке нове конституције у банчиној управи, или се ваља у евентуалном проширењу повластице ограничити поглавито на чисто материјалну страну питања, ону, која у првом реду и тражи журно решење. Или кратко речено: постараши се, да производња и трговина увећане државе добије новца, колико и веома увећана кредитна потреба изискује.

Ми бисмо били за ово после ње, и то из више обзира. У првом реду, што држимо, да би радијално ремеће постојећег баничног реглемана, било само један не безопасан, као и непотребан експерименат. Такав експерименат био би донекле опасан, јер би падао у једно несрћено време, које не допушта велике потресе у кошници нашега новчаног снабдевања; а непотребност таквог експеримента сама собом утврђује досадашњи солидан и лојалан рад Народне Банке. Народна Банка је истина акционарска установа са приватним средствима, али она је била, не само ваљан помоћник, већ и веран савезник државни, кад год је требало сузбити буди какву кредитну опасност, — а та квих је прилика бивало врло че сто — не правећи разлику да ли та опасност грози држави или општем привредном стању и јавном кредиту, у сва времена, од постојања Народне Банке, до сада.

Таквим радом Народна Банка је оправдала принцип самоуправе у себи самој, а под непосредним простијим државним надзором, који је довољно загарантован садашњим за којом. Банка је на том самоуправном принципу постала, радила и била корисна земаљска установа. На том принципу она треба и да остане, бар за трајања садашње повластице, која оваква каква је, допушта све нужне и корисне реформе и поправке, у првом реду подмирење валијуће потребе у новцу, са којом, за овај мањ бар, не би требало мешати никакве друге нове жеље, које могу само бити извор излишних заплета, а никаква ствар на корист за оно, ради чега Народна Банка и постоји.

Француски мирис и немачко гвожђе.

— Писмо „Трговин. Гласнику“.

Берлин, 2. јуна.

Питање о царини и о тачном наплаћивању њеном на граници немачко-француској доводи финансијске кругове у Берлину већ до очајања. Државни буџет годишњи предвиђа редовно велику суму новца као приход царине на граници према Француској, а никад се још није та цифра ни близу реализовала. Шта више — како која година та је цифра све мања и мања. Не треба мислити да је и увоз из Француске све мањи. У том би се случају лако и брзо постигла хармонија измену прихода који се предвиђа и прихода који се као стварност приказује. Тачни Немци, тачни у свему, необично би се обрадовали тој хармонији, али ње нема, и стварност је све даља од ње. Да знатан увоз из Француске постоји, и да он све већим постаје, то је очигледно, то показује количина артикала француских, који се у Немачкој троше. Да, пак, они не плаћају царине која је уговорена и законом предвиђена, и ских израђевина долази читав низ

то је очигледно, јер се цифре тога царинскога прихода све више смањују.

Од куда та појава?

И — да ли се она види и у приходима царине, која се наплаћује на немачке продукте који се у Француску извозе?

Оба су питања у свези, и на оба се може дати један, заједнички одговор.

Немци су поносити, горди са своје челичне и уопште металне индустрије. Они са задовољством приповедају како без њихових точкова не би могла да ради ниједна француска фабрика. Они су радосни, и осећају велики национални понос кад вас стану уверавати како би Париз био у мраку да га Немачка не осветљује. То јест велике динамо-машине за електрично осветљење париско, лифровала је Немачка. Лепо — али се никад ниједан такав продукт немачкога рада није могао увести у Француску тајно, кришом, оним кратким путем који не плаћа царине. Гвоздене палуге није још ниједан каваљер пренео у цепу нити иједна дама у својој „ташни“. И зато немачка индустрија мора да улази у Француску само оним широким и видним путовима, који су за тај посао прописани а за који се плаћају знатне суме новаца. Немачко злато треба, дакле, да отвори пут немачком гвожђу за Француску.

Савршено је друкчији случај с оним производима француским који се из Француске у Немачку увозе. Врло се знатан проценат тога увози по оним путовима, на којима нема царинских стражара. Не мислим тиме рећи да су Французи кријумчари; не, њихови су извозни артикли такви да их и сами Немци радо уносе у своју земљу, без бојазни да ће као кријумчари бити ухваћени. На прво место долазе мириси и парфимиерија у најширим размерама. У савршенству производа те врсте нико не достиже Француску радиност, и Французи имају права кад кажу да они чине земаљску куглу мирисавом. Извоз те врсте артикала из Француске у Немачку врло је велики већ и по ономе, што показују царинске књиге немачке; а он је у ствари два пута толики. Статистика застaje пред фактом колико је флашица француских мириса купљено у Француској за Немачку, а колики је проценат тек платио царине немачким властима. Предмет је, дакле, такав да се може лако пренети. Уз то треба имати на уму онај огроман број путника пролазника, туриста, који даљу и до јуру преко немачко-француске границе: нико од њих не носи немачко гвожђе, а сваки међу њима носи француске парфиме. За парфимима долази ситна којарска производња новчаница, портфеле „ташница“ и разних торба путничких, на што је такође немогућно царине наплатити у појединостима. А после којарске израђевина долази читав низ

производа те ситне а скупоцене индустрије, чијем је тајном увозу немогућно стати на пут. —

Ето чистог и јасног примера где ситан рад односи превагу над већим, тежим и скупљим, где и појединцима и земљи доноси огромне добити, какве ни близу не може донети напорни рад највећих предузећа. Не значи то да је сва врлина у таквом раду, али је несумњиво да треба обратити пажњу и на тај начин сјајног браћења француског.

НА ПРАГУ РАТА.

II.

Сад настају питања:

1.) Кome треба и ко ће изазвати рат од уговорних страна? и

2.) Хоће ли тај рат у Аустро-Угарској бити популаран?

На прво питање може се данас поуздано одговорити, да Аустро-Угарска хоће рат по сваку цену и да ће га она и изазвати против Италије.

Аустро-Угарска пати од мегаломаније. Она је већ давно уобразила да је сувоземна сила првог реда. Њено је наоружавање страховито. Суседна Монархија је ове године решила да рејрутује 350.000 момака. Она се трудила и труди да достигне број војске 10 одсто целог грађанства, што ће значило око пет милиона војника. Наш се сусед много не осврће, што ће та војска бити само на папиру, што ће носити име бедних Ландштурмаша и што ће њена вредност бити једнака нули, са војничког гледишта. Такав рад нашег суседа упропастио је финансије државе и извор живота његових рођених народа. Упропашћени народи давали су и дају огромна израза негодовању. Створила се снажна опозиција, која је исмевала ту политику тако сило, да данас сваки верује да су те милиарде улудо избачене и да се та оружана сила никада неће моћи употребити. У Аустро-Угарској Монархији не верује данас ни умно лабави кнез Шварценберг да Аустро-Угарска сме заратити против Русије или да сме напasti Балкан и остварити њену болесну идеју Drang nach Osten. Услед те малоумне политике дошло је у монархији до трзавица. Борба опозиције је тако снажна да су грађани више пута спречавали војни буџет и регрутовање. Народи су

нездадовољни, бојати се краха. Силници морају да докажу да је наоружање било оправдано и потребно. Мора се с неким туши. Мора доћи до рата!

За сваку државу је боље и спољни рат од грађанског рата. Тако је било и тако ће увек бити. Суседној Монархији згодно долази сумњиво понашање Италије. Држање краљевине Италије за време анексионе кризе, за доба рата са Турском па и „неисправан“ арнаутски ортаклук само сазрева мржњу Аустро-Угарске против ње и утврђује веровање да је Италија неверан савезник.

У Аустро-Угарској монархији ратоборна странка је за тај рат. Престолонаследник Фрања Фердинанд и његове при-

сталице труде се, да тај рат попуаришу. Само се тако може разјаснити она повериљива наредба да официри држе предавање момчадији против Италије и да изазову мржњу угарских народа против Талијана. Па како Италија има вечито неке захтеве, те повољан економски уговор, те универзитет, те велики број чиновника талијанске крви на територијуму аустријских провинција и како то ратоборна струја у Монархији вешто употребљује против Италије, то већ данас може се рећи да постоји мржња код аустро-угарских народа против Талијана. Сукоби између Талијана и Срба у Далмацији и Истрији веома су згодни за овај циљ. Последњи трговачки уговор, који је обезбедио Талијанима увоз вина у Монархију огорчио је Мађаре, а повластице талијанским индустријским производима најутио је Немце и Чехе. Што се пак нас Срба тиче, можемо слободно рећи, да Италија није код нас популарна због њеног лукавог држања према лојалној Црној Гори и Србији а нешто и стари понос и жеља наших војвођанских трупа да се опет понесу са Талијанима — захтева сукоб.

Постоји мржња. Ту мржњу аустро-угарских трупа против Италије може човек од најкраћег времена да чује улицама где се гарнизони налазе.

Конзул

ДОГАЂАЈИ НА БАЛКАНУ

(Извештај Српског Пресберијата)

Преврат у Албанији. — У шта се Кнез и Аустријанци уздају.

Беч, 5. јуна.

„Албанише Кореспонденц“, организован бечког Министарства Спољних

Послова за албанске ствари саопштава: Буде ли се Драч могао још неколико дана држати, тада ће можда настати обрт ситуације, у којој се данас налазе владине трупе. Загонетна је чињеница пак, да Ахмед беј Мати, за кога се говори, да је својим трупама пре три дана посео Тирану, није похитао у помоћ, пошто је Тирана свега дан хода удаљена од Драча, и пошто је свакако била могућност за споразумевање између Тиране и Драча. Да су Ахмед бејове трупе оперисале иза леђа устаника, тада би драчка посада лакше оперисала против устаника.

Синоћ је Пренк Биб Дода стајао са неких 2.000 људи и неколико топова код Гури-а, те је јутрос ваљда већ напао прве позиције устаника. Може се сматрати као сигурно, да ће овај део владиних трупа у долини Ише, или Кроје, већ сутра се сукобити са устанцима. Буде ли Пренк Биб Дода имао у овоме успеха, то би његове трупе можда још сутра могле да један део устаничких трупа вежу на њиховим позицијама, јер устанци нису у могућности да напусте свој бочни положај, и зато се држи, да ће устанци сигурно са ове тачке учинити одлучан испад против владиних трупа, које наступају. Буду ли трупе, које стижу са севера, вешто оперисале, тада би могле већ прекосутра напасти Фјери под командом мајора Босима.

Владине трупе, које се налазе у наступању према Љушми, а које имају неких 1.600 људи, добиће ових дана још појачања, а такође се претпоставља, да један део владиних трупа маршира према Драчу, али и ова војска требаће још два дана марша док тамо стигне. Међутим о оним трупама, које су, како се говори одмарширале за Елбасан, од неко доба нема ни каквих вести, те се и из ове чињенице види, да је свака веза с њима потпуно прекинута.

Устаници имају врло веште војничке вође, у борбама се држе одлично, а то све треба приписати томе факту, што се међу устаницима налазе скоро сви они албански војници, који су се са Есад

пашом у своје време повукли из Скадра, и што целом овом акцијом управљају турски генералштабни официри, који су се придржали устаничким трупама.

Европска анкета у М. Азији.

Беч, 6. јуна

Данас је грчки посланик посетио Берхтолда и са њим конферирао о грчко-турском сукобу.

Изгледа, да су све Велике Силе пристале да пошаљу изасланике у Малу Азију.

Пуцање с аустријског брода на устанике.

Драч, 6. јуна.

Петог јуна ове године у 5 с. и 30 м, изјутра добровољци су са параброда „Херцеговине“ испалили око 60 топовских метака на непријатељске позиције код Каваје, Газбула и Басарцика. Истог дана увече предстраже су известиле о јакој концентрацији устаника код „Порта-Ромака“, северно од Драча. Брод „Херцеговина“ са топом код кога су као послуга били добровољци, отишао је где треба да заштити варош противу новог напада, да спречи наступање непријатеља и потпомогне наступање владиних трупа. Ноћу око 10 сати чула се јака топовска ватра у правцу „Порта-Ромака“.

У Драчу непрестано влада пана. Многе породице иселиле су се у разне крајеве Албаније. Многобројни рањеници лече се у варошким болницама, а кнегиња их сваки дан посећује. И данас је покупљено са бојишта много мртвих и рањених. Јуче је стигло 25 румунских добровољаца из Констанце и ставили су се на расположење кнезу.

Одговор Турске Грчкој.

Атина, 6. маја.

Текст турске ноте као одговор на последњу грчку ноту гласи: Примио сам ноту Ваше Екселенције упућене ми под 12. јуном 1914. год. по новом, под № 3057. Сматрајући да се ова нота односи само на ситуацију грчких поданика, уверавам Вашу Екселенцију да царска влада није пропустила да испита са најправичнијим осећајима све кораке, који се тичу грчких поданика. Међутим држим да

ПЛОДНОСТ

роман од Емила Золе

118

Сесилија са обичном својом нежношћу загрли троје деце, која су расла у овом разореном гњезду. Сузе јој на време у очима, она похита да изиђе, одводећи Матеју и узевши посао из руку госпође Жозеф.

Доле на тротоару она рече:

— Хвала вам, господине Фрамоне; до куће ћу отићи пешице. Како је ово страшно! Право сам вам рекла, да ће мо бити као у рају у својој мирној сеобици, коју ви желите да нам удесите.

У фабрици Матеја не доби у радионицама никаква тачна обавештења о вршалици, коју је био наручио још пре неколико месеци. Рекли су му, да га нико о томе не може обавестити, пошто је господарев син, господин Морис, отпутовао неким послом, а сам господар те недеље није ни једанпут завирио у фабрику. Најзад сазнаде, да је Бошен тек стигао са свог пуга и даје зацело горе заједно са својом женом. Матеја одлучи да отиде Бошеновима, не толико због вршалице, колико да проговори о питању, које га је веома бринуло, о ступању у фабрику једног

од његових близанаца — Блеза. Овај деветнаестогодишњи младић, само што је свршио лицец, спремаше се да се ожене младом девојком без икаква мираза, Шарлотом Девињ, с којом га везиваше роман, који је отпочео још у њихову детинство. Дирнути тиме, родитељи се нису љутили, сећајући се свете сиромаштине. Али да би се могао одмах оженити, требало је да му се нађе занимање. Како је други близанац, Дени, ступао у вишу професионалну школу, Бошен, сазнавши све, весело предложи да Блеза узме у службу код себе, жељећи да тиме изрази уважење према рођацима, који стално биваху све богатији.

Матеју уведоше у мали жути салон, где затече Констанцију; она је пила чај заједно са господињом Анжелен, која само што се беше вратила од бабице. Ненадан повратак Бошена непријатно прекиде њихов интиман разговор. Под изговором повратка с кратког гута, он се враћао с неких љубавних састанака последње врсте и досађивао женама измишљеним причама с пута; не успевши ни да се прорезни, преплићући језиком, са грозничаво усјаним очима и мамурним лицем, он сувово истицаше своје жујирство.

— А, љубазни пријатељу, ја причам

дамама о свом путу у Амјен... Тамо спрavљају дивне пастете са печеним пловкима.

Затим, кад Матеја стаде говорити о Блезу, он га обасује уверавањима о свом искреном пријатељству: то је свршена ствар, нека му доведу младића; он ће га наместити прво с Моранжом, ради упознавања с целокупном функцијом у фабрици. Он стењаше, пљуваше, при чему заудараše на дуван, на алкохол, на мошус, којим је прожман код жена које је посећивао. А жена му се пријатно осмехиваше, како је увек чинила пред страним људима, али с времена на време, кад би се господиња Анжелен окренула, она је бацала на њега погледе пуне очаја и одвратности.

Бошен се беше распричао и признао да ништа не зна о наруџбини вршалице, а Матеја опази, да се Констанција узнемири, обративши пажњу на његове речи. Већ и сама вест о ступању Блеза у фабрику ули јој неку слутњу; сад јој би тешко, видећи до које мере муж запушта фабричне послове; затим лик Норинин јој изиђе пред очи, а у исто време сети се детета, роди јој се страх од некакве нове погодбе између Бошена и Матеје. Матеја погоди њене мисли и исприча о изврском резултату Годове операције,

исприча о своме сусрету са Сесилијом, о својој посети Ефрази. Даме се представише, а Бошен нахођаше да је све то веома занимљиво, те захтеваше од свог рођака да саопшти што више појединости о интимној страни ове ствари. Најзад, матери се оте узвик избављења.

— А, ево и Мориса!

У је син, једино божанство на коме су сад уседрећавали сва нежности и сва понос; наследник и будући краљ који спасава краљевство које се распада упоредо с њим узвисиће се и она, с његове десне стране сијаје са својим орлом и она. У њеним очима он беше врло леп, висок и снажан, непобедан као легендарни принц. Кад он објасни, како је успео да повољно сврши неку ствар, коју је отац почeo без успеха, она погледа у њега као у победоносног спаситеља. Да би њену радост учинио потпуном, он рече, да ће вршалица бити готова пре свршетка недеље.

— Мили мој, требало би да попијеш шолу чаја, ти сувише радиш главом, чај би те освежио.

Он пристаде и весело додаде:

— А знаш ли, да ме ум

неће бити неопортуно да ставим до знања вашој екселенцији, да је царска влада принела велике жртве за инсталацију и снабдевање са преким потребама више од 200.000 Муслимана голих и без средстава, који су морали напустити своја огњишта и склонити се у Турску, да би избегли гоњења, којима су били изложени у Маједонији. Комешање, које се услед тога великог исељавања морало десити у земљи, довело је на извесним местима до догађаја који су за жаљење, међутим царска се влада са успехом потрудила да такви догађаји ишчезну: Тако је учињен крај догађајима који су пре месец дана избили у Тракији а исто тако и они догађаји који су због раздражења извесног становништва у Малој Азији у последње време искрсли, на путу су да сасвим ишчезну. О томе видимо доказа у факту, што становништво, које је у почетку манифестовало жељу да напусти отоманско земљиште, сада се враћа у потпуној сигурности на својој огњишту. Уосталом царска влада је доказала за време рата, колико држи на одржање сигурности и мира свију својих поданика без разлике расе и религије као и странаца који станују на отоманском земљишту.

Сем тога, част ми је приметити Вашој Екселенцији, да се извештаји, који су ми стигли од министра унутрашњих дела, не слажу са наводима факата у ноти Ваше Екселенције, што доказује да је Ваша Екселенција наведена у заплуду о фактима.

Завршујем ово излагање са чврстом надом, да у будуће ниједан догађај неће пореметити мир у Малој Азији и да ће и краљевска влада са своје стране предузети стварне мере за осигурање мира у Маједонији, те да ништа више у будућности не кvari добре односе између обе земље.

Грчки одговор на турске клевете.

Солун, 5. јуна.

Отоманска Агенција објавила је један извештај о томе, како је зграда јавних дугова у Солуну опљачкана од становника; како су власти на дан краљеве светковине дизали грдне суме новца од муслиманских емиграната за флоту; како су 400 службеника на трамвајима отпуштени; каке су власти у Кавали приморале турске жене да открију лица на дан краљеве светковине и да му купе прилог у корист флоте.

Овај извештај потпуно је лажан и злонамеран. Зграда јавних дугова је недирнута а директор јавних дугова писмом својим од 18. јуна ов. год. № 533 586, упућеним главном гувернеру Солуна, изјављује: „Најкатегоричније демантуюјем тај извештај, јер пре то што сам напустио зграду јавних дугова, ја сам издао овлашћење јелинским властима да могу предати намештај и све предмете, који припадају дирекцији отоманских јавних дугова, а то ће рећи да ниједан од тих предмета није опљачкан“.

Исто тако неистинит је навод и о узимању новца од емиграната у корист флоте.

У Кавали ниједна турска жена није гоњена нити је купила прилог

Мали број турских службеника напустио је службу на трамвају, јер није хтео да пређе у грчко поданство, како је то правилником наређено. Цео садржај овога из-

вештаја отоманске агенције је истакан на ниској клевети и упућен лаковерној публици у нади да ће се на тај начин уклонити дубоки утисак који су произвели зверства Турака и гоњења Грка у Турској.

Аустрија и Италија у акцији.

Драч, 7. јуна.

Команданти аустро-угарских и италијанских ратних лађи, које се налазе пред Драчом, добили су недавно одобрење од својих влада да са својим топовима ступе у акцију у случају да устанци преко очекивања продру у варош и настане непосредна опасност, за кнежев двор, посланства и стране колоније.

Турци и Бугари једнаки у гоњењу Грка.

Солун, 5. јуна.

У Солун су стигли и последњи Грци, трговци у Дедеагачу, међу којима је и грчки поданик, који је заступао грчког конзула, а које су Бугари пртерали пошто су им конфисковали имања. Дедеагач је потпуно грчка варош али су сад у њему настањени Бугари, који су пртерали Грке пошто су им одузели имања.

Отерани из села, Турци и муфији у Демир Хисару, упутили су властима претест противу злана мерних гласова о тобожњем гоњењу Турака у Маједонији. Потписници благодаре властима на добочинствима новог режима т. ј. на сигурности у слободи.

Убојни бродови пред Драчом.

Драч, 7. јуна

„Агенција Стефани“ јавља јуче по подне, да је ономадашњи дан прошао на миру и да је Француска ратна лађа „Едгар Кине“ стигла у Драч.

Исмаил Кемал у Валони.

Беч, 6. јуна

Из Валоне нам јављају да је тамо стигао Исмаил Кемал.

Како је Томсон погинуо.

Беч, 7. јуна.

Извештаји и руских и енглеских листова гласе тако, да холандски пуковник Томсон није погинуо од непријатељског зрна него да је жртва издајника који га је с леђа мучки убио.

Диван доказ арбанашког виштва и захвалности.

Државни дуг немачке царевине.

Превео М. И. Ђ.

Године 1896. 4 од сто је било конвертовано у 3 и по од сто, али се оно поново појави 1908. године, као што смо напред поменули. На дан 31. марта 1912. године Царевински консолидован дуг био је као што следи:

40% зајма; 961,600.000. мрк.

3½% 1,974,800.000. "

3% 1,645,800.000. "

За немачке државне зајмове било је неколико тешких момената од 1889. до 1891. године. Изгледа да су се тада капиталисте окренуле на другу страну то јест на рентабилнија пласирања. У осталом тада је била велика индустрија а радионост услед чега поскупи новац и појавише се необуздане шпекулације на берзи. После десет година исти су узроци проузроковали иста дејствија. Индустриски полет појавио се поново 1895. године а достигао је кулминативну тачку 1899. године.

Кад је службена есконтна стопа Царевинске Банке била на 7 од сто немачке капиталисте поново напустише државне ренте и окренуше се индустриским вредностима. Нарочито вред-

ности за електрично осветљење и 3 ипо од сто, као и 3 од сто поново се тражаху тек после ликвидирања кризе, то јест 1900; 3 ипо од сто тада беше пало на 9,33 франака а 3 од сто на 12,48 франака. Године 1903. поново падоше курсеви консолидованих царинских зајмова, и сем у 1909. год. кад се појавио мали скок курсева, они су стално до данас опадали.

У следећем прегледу изложени су просечни годишњи курсеви разних царевинских зајмова од њиховог почетка па до последњег времена.

ГОДИНЕ	ЗАЈАМ 40%	ЗАЈАМ 3½%	ЗАЈАМ 3%
1877	95,69	"	"
1878	95,72	"	"
1879	97,89	"	"
1880	99,89	"	"
1881	101,46	"	"
1882	101,56	"	"
1883	102,09	"	"
1884	103,13	"	"
1885	104,25	"	"
1886	105,96	102,88	"
1887	106,31	97,79	"
1888	100,94	102,48	"
1889	108,16	103,69	"
1890	106,74	100,42	87,05
1891	105,99	98,38	85,10
1892	106,87	99,97	86,27
1893	107,24	100,38	86,27
1894	106,59	102,39	90,73
1895	105,68	104,44	98,91
1896	105,48 *)	104,57	99,22
1897	"	103,58	97,65
1898	"	102,64	95,51
1899	"	99,77	90,71
1900	"	95,82	80,74
1901	"	99,54	89,27
1902	"	102,06	92,18
1903	"	102,30	91,49
1904	"	101,94	90,02
1905	"	101,33	90,08
1906	"	99,54	87,73
1907	"	94,66	85,15
1908	100,39	92,58	83,24
1909	102,92	95,15	85,84
1910	102,09	95,17	84,41
1911	102,09	93,32	83,65
1912(29 јун)	109,70	90,00	80,30
1913(30 јун)	98,60	84,60	74,60

корист; следствено, отете од бугарске области треба да јој буду враћене“.

Ја сам са задовољством прочитао изјаву румунског министра иностраних дела вашем кореспонденту, да „букурешки уговор, као и све на земљи, није већан“. Као Бугарин, ја се с тим потпуно слажем; и ја би само могао поздравити ако би дејства букурешког уговора могла да буду пресечена путем ревизије лондонских решења у Албанији, што би било исправка погрешке, која је учињена пре годину дана на штету бугарских народних интереса.

Разговор са Порумбаром.

У разговору са кореспондентом „Биржевија Вједомости“ изјавио је румунски министар спољних послова Порумбар:

— Ви знате, да је наш краљ био у Русији 1897. год. и на тај начин састањак у Констанци није само враћање посете нашем престолонаследнику, него узгред враћање посете и нашем краљу. Њ. Величанство досада није заборавило тај дочек. Он се са сузама у очима сећа сусрета, у Кијеву са својим старим ратним другом генералом Драгомировим и ветераном руској турском ратом, па не скрива и сада радост од представљања виђења.

Састањак у Констанци, политички не, несумњиво, још више зближи руско-румунске односе. У ствари ми идемо за једним истим циљем: за одржавање мира и спокојства на Балкану.

Ви као да сумњате у чвртину букурешког уговора. Па допустите да вас упитам: зар има чега вечно под сунцем? Али у сваком случају букурешки уговор, макар на неколико година гарантује то спокојство, служећи у извесној мери ослонцем за равнотежу на близком истоку.

Бугари су нездовољни — ми то врло добро знамо. Али, руку на срце, треба сами на себе да пенујашу. Што у Лондону нису пристали на наше оправдане захтеве? Они су патили од мегаломаније и зато су настрадали, и ако, при свем том Бугарска опет није била на штети и она је повећала своју територију, и изгледа да сада разбритост налаже њеним државницима, да се побрину о заљењу њених рана и о њеној унутрашњој реорганизацији, а не да мисле о реваншу над својим прејашњим савезницима, које су сами Бугари принудили на борбу.

Бугари неће ништа добити од својих недавних ексеса према Грцима. Нити ћемо ми, ни Срби, па најзад ни Европа допустити озбиљне компликације. Софијска влада ће имати да плати pot cassés и још једно сувишно унижење биће више.

То ћу исто рећи и о грчко-турским компликацијама. Сва усилјавања Талат беја, да нас покрене са позиције, које се држимо, показала су се узалудна. Ми сматрамо букурешки уговор Алфом и Омегом наше политику на близком истоку, и нећемо да улазимо ни у какве споразуме са њима, који су везани са тим уговором.

За Албанију је изјавио, да Европа треба да раздреши садашњи чвор, а да не оставља тај задатак А

Инсерати на првој страни („Правда“) скупљи су, али су од већег утицаја. Ако се употреби уметнички илустрован инсерат успех је несумњив.

Рекламе новелу по могућству треба унети у редакцијски део листа, дакле у текст.

На трећој страни је инсерирање необично успешно, ако се инсерат лепо обради. Треба избегавати слог-инсерат. Клише (нарочито рукопис) и уметнички илустровани инсерат били би јако уочљиви.

Велико је питање, колико пуга треба инсерирати. Листови ће, разуме се тврдити, да је потребно што дуже оглашавање, што ја разуме се, нарочито у интересу самих редакција.

То није увек случај. Инсерент мора, разуме се, рачунати са заборавношћу читалаца. Док они читају један оглас, вероватно реше се да ту ствар набаве. Али ако не следује опомена, ако се инсерат не понови, они то могу и заборавити.

Мора се и с тим рачунати, да један читалац листа не чита сваки број са истим интересовањем. Често само прегледа он један број, по неки пут не стигне можда ни поглед да баци на свој лист.

Више пута поновљен оглас, може се рачунати као успешан. Колико пута се то понављање има вршити, зависи потпуно од робе, која се пропагира.

На пример роба за исхрану може и треба што чешће да се инсерира. Сви морају да једу, сваком требају ти продукти.

Сасвим је друго са робом, коју кунац обично једном купи и на томе остане, као што је намештај, затим машине, слике, књиге, накити и слични предмети.

Кад се овакве ствари пет или десет пута у једном месту објаве, то ће морати већи број заинтересованих, којима треба тако што, извршити већ куповину. Инсерат треба тад мању или већу паузу да учини, па да огласе нова настави. Такође је добро за такву робу инсерирати са извесним међувременом између појединих инсерата.

Ако се за такву једну робу оглашује у једном дневном листу сваког трећег дана целог месеца, то је учињено довољно. За идућа два или три месеца треба пуштати инсерат ради подсећања једном недељно или сваких петнаест дана. Уосталом у том низу времена су се и финансијска стања појединих муштерија променила, такође су — можда — и нови абоненти тога листа запазили инсерат.

Затим се може опет после тога живо инсерирати петнаест дана.

У сваком случају је важно водити контролу успеха појединих инсерата. Писац је чинио многе опите. Један пример. Оглас једне фирме, одлично израђен, деловао је овако: први дан придобио је 17, други 23, трећи 26, четврти 26, пети 16 и шести 15 нових оферата. Успех расте, да би одмах после петог излaska опао.

Овај пример казује, да непрекидно инсерирање није баш препоручљиво.

Уопште није могуће поставити правило на питање „колико пута“? Зависи од робе, од начина инсерирања а и од саме публике.

Има инсерата које треба само једном, највише два пута пустити у лист.

Ко жели робу, која се појављује на пијаци само у одређено и кратко време, успешно да пропагира, мора у сваком случају прићи великом инсеријатима, јако уочљивим. Разуме се инсерирање мора бити што чешће.

Ко често у једном листу инсерира ко дакле стекне познанство, пријатељ-

ство, тај треба да протури белешку у дневним вестима, којом ће пропагирати своју робу. Разуме се мора се обележје реклами избечи, читалац треба да верује да је то редакцијска белешка. Довољно је кад се име фирмe тек узгред помене. Нарочито треба искористити јубилеум радње или шефа фирмe или уопште нешто важније што је у вези са фирмом.

Оваква једна нотица има врло велику рекламну вредност.

3. Садржај.

Је ли уопште потребно говорити о садржини једног инсерата? Зар не треба само назначити оно што се жели продати? Зар то није довољно?

Збила може то бити доста. Али имаће се без сваке сумње много више успеха, ако се добро промисли шта ће се рећи. Стил игра такође велику улогу.

Доста трговина неће да се ограниче на пропагирање једне робе у једном инсеријату. Многе желе и изводе више страност. Те трговине падају лако у грешку, да желе у једном огласу од једном и сувише много постићи.

Нарочито почетници подлежу лако таквим грешкама. Оглашује ли кадкад почетник артикал А, долази брзо на идеју, да о једном трошку и то врло згодно може објавити и артикал В. и С. па можда још и Д. и Е.

Тада постаје један чудан инсерат, у коме се не зна шта се управо жели, који апсолутно не делује на памћење читаоčево, већ напротив одбија, одстрањује.

Ако се жели увести у трговину какав артикал, разуме се, треба обратити пажњу само на њега. У колико је не компликованија садржина једног огласа, у толико је већи успех.

(Наставиће се)

ДНЕВНЕ ВЕСТИ.

Одложена седница.

Седница Народне Скупштине, која је била заказана јуче, одложена је за среду, 11. овог месеца Јучерашња седница одложена је, јер није било довољног броја посланика.

Нови избори.

Како из политичких кругова сазнајемо, Скупштина ће се распустити у среду, 11. јуна, а нови избори биће расписани за 10. август.

Инвалидска потпора.

Г. г. Д. Муцић и Љ. Молеровић, на предњачки посланици, упутили су интерpellацију г. Министру Војном због спорог издавања инвалидске потпоре.

Догађаји у Албанији.

Г. г. Д. Лапчевић и Т. Кацлеровић, социјалистички посланици, упутили су интерpellацију г. председнику Министарског Савета поводом последњих догађаја у Албанији.

Архијерејски сабор.

Чим се сврше преговори са Патријаршијом, сазваће се седница архијерејског сабора. То ће бити најдаље до половине јула месеца.

Члан доброврор Привредног Одјељења Београдске Трг. Омладине

Госпођа Мица Т. Пејчићка, удова овд., уписала је свога пок. супруга, Тодора Пејчића, бив. винарског трговца овдашњег, за члана доброврора Привредног Одјељења Београдске Трговачке Омладине са улогом од дин. 100.— у место трогодишњег помена.

Привредно Одјељење и овим путем изјављује племенитој дароватељки у име своје и у име својих питомаца

најтоплију захвалност, док ће врлог пошао тек пошто је околина краљева упутила овога службеника на његову дужност.

Поклон ученицима.

За награђивање заслужних ученика у Трговачкој Школи нашега Удружења примили смо од овд. цењене фирмe Милић, Милетић и Стефановић 20 ком. књига. С Брегалнице и Вардаром.

У име награђених ученика изјављујемо дародавцима срдочну захвалност.

Поништена лицитација.

Г. Министар Грађевина поништио је лицитацију за грађење пруге Петровац-Ждрело, коју је био добио г. Н. Лукић предузимач.

Неуредност на железници.

Г. Будимир Илић, трговац из Краљева, жали нам се, да му је фирмa Симић и Павловић, из Сmedereva, још у мају месецу послала вагон кукуруза, и г. Илић ни до данас није добио поручени кукуруз, који је из Сmedereva транспортиран у вагону бр. 1282. Потоме изгледа, да роба, која се транспортује из Сmedereva може пре стићи и Америку, него ли у Краљево. Колико због ове неуредности имају штете трговци и колики је то скандал за јаван саобраћај, о томе не треба ни говорити. Ми се надамо, да ће шеф саобраћаја Железничке Дирекције повести по овој ствари строгу истрагу и да ће кривци искусити казну.

Нова пруга.

Од 1. јуна ове године нова пруга Неготин-Вражгорац предана је јавном саобраћају за возове и за превоз путника, пртљага, паса и малих колета животних намирница. Пријем и превоз робе објавиће се доцније.

Превоз путника, пртљага, паса и малих колета вршиће се и на овој прузи по општим одредбама тарифе за превоз путника пртљага паса итд. што важи од 1893. године. у колико те одредбе нису измене специјално за пренос пртљага расписом бр. 81. које не се овде применити, и одредбама и изједниченим возаринским ставовима за пруге оба колосека.

Полис стоке.

Седма пуков. окр. команда наредила је да се изврши попис све стоке, возова, као јахаћег и теглећег прибора.

Стога Управа града Београда позива грађанство, да се сви они сопственици коња, мазга, волова, бивола старих преко три године, као и свих возова коњских и воловских и свега прибора за вучу и јахање, неизоставно пријаве најдаље до 20. јуна тек. год. кварту — комесаријату — у чијем рејону станују, где ће саопштити колики број и какве стоке као и шта од возова и прибора за вучу и јахање имају.

Од овог се изузимају, официри, страни посланици, конзули као и њихово особље.

Скрепе се пажња грађанству да ће Управа преко својих квартова и комесара извршити ревизију, после чега ће сваки онај који се не буде сам пријавио, или који буде приликом пријаве изоставио да пријави све што од стоке и возова или прибора за вучу и јахање има бити најстрожије кажњен, по чл. 72. закона о устројству војске.

Сопственици коња, који су своје коње дали на фураж или послугу официрима, такође морају пријавити исте.

Пут бугарског краља.

Из Софије телеграфишу, да се прије пролазу краља Фердинанда кроз Србију десио један догађај, који је за жаљење. Кондуктер воза, када је сазнао да се у возу налази и бугарски краљ, да би се, како он вели, о томе уверио,

био је тако дрзак да заустави воз у станицама Пироту и Сукову и воз је

пошао тек пошто је околина краљева упутила овога службеника на његову дужност.

Председник бугарског министарства доставио је овај непријатан догађај српском посланику, који је министру-председнику изјавио своје жаљење због овог догађаја.

Поводом овога догађаја Пресбијерија јавља:

Са надлежне стране саопштено нам је, да је по овој ствари наређена најстрожија истрага и ако резултат исте покаже, да је дотични службеник доиста крив, он ће бити кажњен.

Опроштајно вече г-ђе Станковић.

Г-ђа Љубица Станковић, сврш. ученица Краљ. Музич. Академије у Берлину, приређује у понедељник 9. ов. м. своје опроштајно вече у Краљ. Срп Народ. Позоришту, уз пратњу позоришног оркестра, са најодабранијим програмом познатих композитора: Хайдна, Вебера, Мајербера, Пучинија, Вердија итд.

Улазнице се могу добити у дворској књижари Мите Стјића и на позоришној благајни. Цене места повишене. Почетак у 8 и по часова у вече.

Изложба ученичких радова.

Изложба радова ученика Уметничко-Занатске Школе биће отворена данас пре подне у згради, у којој је пређео Касациони Суд.

Класна Лутрија.

Из банкарске радње Јосифа И. Анафа и Комп. извучени су у VI класи и одма исплаћени ови лозови: бр. 7450 са дин. 40.000; бр. 10716 са дин. 15.000 бр. 12731 са дин. 10.000; бр. 5261 са дин. 5000; бр. 19385, 21284, 17975, 9347 са дин. 1000.

Јосиф И. Анаф и Комп.

ФОНД ПИЈАДЕ АЛЕКСИЋ ПУПИН.

Господин Михаило Пупин, дописни члан наше Академије Наука и професор Универзитета у Њујорку, предао је Академији На

води у своме писму — ја желим да изразим благодарност мојој матери, која је под теретом тешких жртава мене упутила из сеоске школе у вишу варошку школу, ма да сама у своме детинству није никад видела ни сеоске школе, нити је икада имала прилике да изучи вештину посла и књигу. Јасам уверен да данас има велики број таквих српских матера у новоослобођеним областима, па зато ја радо откидам од мојих уста, да њима мало олакшам тегот школовања њихових синова.

3) Остатак прихода овога фонда да се употреби на помагање соколских жупа у новоослобођеним српским крајевима, и то на начин који Академија, или ма који други завод овлашћен од Академије нађе за целисходан.

Ако у неким од горе наведених места не постоји гимназија, онда приход намењен гимназији тога места пренаша се на ма коју другу од горе споменутих гимназија.

Молим Српску Краљевску Академију да усвоји мој предлог и да ме благовремено извести о своме решењу.

О овоме племенитом чину уваженог г. Пупина, као народног добротвора, рећи ћемо првом приликом коју речеши.

Трговина, Привреда, Финансије.

Грчки зајам од 1914 г.

Нови грчки 5 процентни зајам од 1914. г. у висини од 19,850.000 фунти стерлинга има се исглатити за 50 год. по лугодишње откупом или извлачењем, почевши од фебруара 1915 а потпуно или делимично по избору грчке владе до 1. марта 1924 год. Моментано је пуштено у оптицај 9,925.000 фунти ст., од тога 5,947.500 ф. стерл. у Паризу; 1,687.250 ф. ст. у Лондону; 1,290.250 у Њу-Јорку, Атини и Египту. За покриће интереса и амортизације служе приходи од грчких царина, који су подвргнути контроли једне интернационалне комисије. Приходи који се за предњу цељ имају употребити, цени грчка влада а на основу просечних прихода за 1919, 1910 и 1911 год. на око 1,800.000 ф. ст. У случају да приходи од царина не буду довољни за измирење трошкова око зајма, покриће се исти из прихода државног буџета. Овај ће зајам служити за исплату зајмова учињених у 1912 и 1913 год. за покриће првих управних трошкова у анектираним земљама, за покриће трошкова грчке државне блағајне и других трошкова. У Лондону је код C. J. Hambro and Son Emile Erlanger and Comp и Loudon County and Westminster Bank била емисија овога зајма по 92 $\frac{1}{4}$.

Емисија прве рате у 250.000 франака овога новога пет процентнога грчкога зајма била је на дан 31. марта ов. г. А цео зајам износи 500.000 франака. У овоме зајму Француска учествује са 175.000 франака, Енглеска са 55.000 франака, Грчка, Египат и Сједињене Државе са укупно 40.000 франака. Емисиони курс је 93 $\frac{1}{4}$ од сто. Француски конзорцијум који учествује у овом зајму сачињавају Comptoir National d' Escompte, Banque de Paris, Société Générale и Banque de l' Union Parisienne. Ове банке су зајам примиле по курсу 87 $\frac{3}{4}$ од сто, према томе њихова чиста добит износи 52 и по од сто. Од зајма, који се после 10 год. има конвертовати, остаје грчкој држави по одбитку трошкова у Француској и Енглеској који износе 5 $\frac{3}{4}$ мил. фр. чисто 213.62. мил. франака. Као гарантије овоме зајму служе преостатак заложених државних прихода по исплати старих зајмова, а осим тога и приходи царинарица у Солуну и Давали. Годишњи интерес и ануитет који се по

овом новом зајму има плаћати износи 13.691.000 драхми. Грчка држава се обавезала, да ће при својим поруџбама за флоту, војску и железницу француску индустрију на првом месту имати у виду.

Balk. Rev.

МЕСЕЦА	ЗА ТРИПОЛИС	ЗА МАРСАССУ	ЗА ТОБРУК	ЗА МИСУРАТУ	ЗА БЕНГАЛИ	ЗА ТОЛМЕТУ	ЗА КАТАЦИЛУ	ЗА ПЕРИЈУ	ЗА МИТЕЛИНУ	ЗА СВЕГА
Јануара	1637	—	—	—	—	—	315	63	—	2015
Фебруара	636	531	423	225	—	—	437	30	—	2300
Марта	332	419	—	—	1037	305	173	—	—	2266
Априла	—	199	—	—	—	478	—	18	—	677
Маја	—	497	—	—	—	—	—	—	—	517
Укупно	2605	1646	423	225	1037	783	945	93	18	775

Од горњег броја од укупно 7755 грла говеди, прешло је преко Београдске Задруге 7664 грла, и остатак од 111 грла дрогнали су сами извозници на своје име и без ичијег посредовања.

2. С В И Њ Е:

Извезено је у месецу фебруару свега 1569 брава за Неапол, и све је прешло преко Београдске Задруге.

ПРОЈЕКТ ЗАКОНА

о пошти, телеграфу и телефону.

(16)

Члан 115.

Пенсионовани службеник губи право на пензију, ако буде осуђен због злочинства, или на затвор дужи од године дана, ако учини дела, због којих службеник губи службу по овом закону, и напослетку, ако је његово владање такво, да служи на саблазан и поругу.

У последња два случаја дотични пензионар предаће се на суђење дисциплинарном суду.

Члан 116.

Привремени званичници и служитељи улажу редовне месечне улоге, као и стални службеници, за све време своје привремене службе.

Кад привремени службеник постане сталан, признаће му се у сталну службу и све оно време, које је провео у служби као привремени службеник, но тада ће пензиони фонд уплатити у фонд и оне неуплаћене улоге по одредбама чл. 107. овога закона.

Ако, пак, привремени службеник да

оставку, или му се служба откаже, или се отпусти, онда му се враћа улог без интереса. Но, ако се такав службеник врати у службу и буде постављен за сталног, признаће му се у сталну службу и време, које је провео као привремени, ако за то време накнадно уплати прописани улог у пензиони фонд, са интересом 6%, до дана потпуне уплате. Ову уплату мора извршити у року од једне године.

Исто тако на случај његове смрти, враћа се улог без интереса његовој удовици и деци, или његовим родитељима ако није био жењен.

Но ако је такав привремени службеник при вршењу дужности осакаћен или иначе за службу онеспособљен, онда му се улог неће вратити, но добија пензију из пензионог фонда, као да је био сталан службеник и да је служио десет година.

Исто тако неће се враћати улог ни онда, кад привремени службеник погине при вршењу дужности — али тада удовица и деца погинулог имају право на пензију из пензионог фонда, и то на онолико, колико би имали да је дотични службеник десет година стално служио. Ако је погинули службеник био нежењен, а оставио самохране родитеље, који су за рад неспособни и немају никаква издржавања, онда они добијају из пензионог фонда помоћ која не може бити већа од 360 динара годишње.

Члан 117.

Удовица и брачна деца умрлих сталних службеника задобијају право на пензију, од дана смрти мужа, односно оца, ако је службеник био најмање две године члан пензионог фонда, а тако исто, ако је, и пре две године улагања у тај фонд, умро услед повреде при вршењу службе.

Ако је умрли службеник био нежењен и оставио самохране родитеље, који су за рад неспособни, а немају никаквога издржавања, онда они добијају из пензионог фонда помоћ која не може бити већа од 360 динара годишње.

Члан 118.

Пензија породице равна је петом делу последње плате, на коју је улагано, ако дотични умрли службеник није улагао више од десет година, онда за сваку даљу годину пензија се повећава са један од сто сталне плате.

Међутим, ни у каквом случају, ова пензија целе породице не може бити мања од 360 динара ни већа од 1.200 динара годишње.

Ову пензију издаваће Дирекција крајем сваког месеца; но признанице за пензију овераваће дотична општинска или полицијска власт.

(Наставиће се)

ТЕЛЕГРАМИ

(Извештај Српског Преоброда)

Петроград, 5. јуна. — Њихова Царска Величанства стигла су из Кишењева у Царско Село.

Беч, 7. јуна. — „Фремденблат“ сазнаје да ће аустро-угарски амбасадор у Берлину, Сећењи ускоро бити стављен у пензију а да ће на место његово бити постављен кнез Готфроа Хохенлохе. Супруга кнезева надвојводкиња Марија Хепријета одрекла се недавно титуле „царског височанства“ у случају уласка кнезевог у дипломатску службу.

Повереници Трг. Гласника

Димитрије Ђ. Петровић, трг. Алексинац; Љуба Трифуновић, трг. Алекс-

дорац (крушевачки); Браћа Младеновић, трг. Баточина; Браћа Пандазијевић, трг. Битољ; Стојча Стојановић, Бујановац; Антоније П. Јовановић, трг. Ваљево; Стеван М. Бесарабић, трг. В. Градиште; Јанајко Костић и син, трг. Врања; Милорад Прокић, трг. Варварин; Димитрије Парлић, трг. Вучитрн; Петар Богдановић, трг. Велес; Свет В. Јоковић, трг. Голубац; Лука Ристић, трг. Гроцка; Наско Ј. Нешић, трг. Гиљан; Божа Ђорђевић, трг. Г. Миланонац; Браћа Јовановић, трг. Жабари; Браћа Л. Ђорђевић, трг. Жагубица; Гаврило Бошковић, трг. Ивањица; Браћа В. Марковић, трг. Јагодина; Микола Костић, трг. Куршумлија; Стојан Милетић, трг. Књажевац; Милован С. Томић, трг. Краљево; Петар А. Топаловић, трг. Крагујевац; Браћа Тасић, трг. Куманово; Којић и Обрадиновић, трг. Лазаревац; Алимпије Смиљанић, трг. Лозница; Милан Стојановић, трг. Лапово; Трговачко Удружење, Лесковац; Илија Н. Ђорђевић, трг. Младеновац; Свет. Л. Михаиловић, трг. Мионица; Браћа Саздин, трг. Митровица—Косово; Микола Благојевић, трг. Наталинци; Миле Д. Попић, трг. Ниш; Димитрије Мелентијевић, трг. Нова Варош; Јајим Радовановић, хотелијер Нови Пазар; Светозар Ј. Тришић, трг. Обреновац; Браћа Фиљевић, трг. Охрид; Михаило Ж. Девић, трг. Пожаревац; Владимира Т. Китић, трг. Прокупље; Димитрије Т. Стевановић, трг. Пирот; Риста Д. Тодоровић, трг. Парагин; Миливоје Јујић, трг. Петровац; Сава Стевовић, учитељ Пријепоље; Ђорђе В. Пантић, трг. Приштина; Призренска Банка, Призрен; Благојевић и Бабић, трг. Паланка; Илија Ф. Атанацковић, књиговођа Рача; Никола Ристић, трг. Рековац; Андра Татарчевић, трг. Ресан; Драгољуб С. Илић, трг. Свилајнац; Сима Јовановић, извозник Сопот; Раденко Павловић, трг. Смедерево; Васа Ж. Туѓегић, трг. Сараорци; Јован С. Милићевић, трг. Соко Бања; Васа Карамарковић, трг. Сјеница; Крстић и Новаковић, трг. Скопље; Мелентије Брашић, трг. Трстеник; Браћа Ј. Манојловић, трг. Топола; Васа Богојевић, апотекар Тетово; Милован М. Ристић, трг. Турија; Велимир В. Јанковић, трг. Ужице; Светислав Симић, трг. Уб; Димитрије Тодоревић—Нена, трг. (Феризовић) Урошевац; Браћа А. Јујић, трг. Чачак; Никола С. Петровић, трг. Шабац.

Молимо господу претплатнике да претплату положе нашим г.г. поверилицима, од којих ће добити наше оригиналне признатице.

Нашим Г. Г. претплатницима.

Молимо наше претплатнике, који још нису измирили свој дуг за претплату, да га изволе измирити што скорије нашим г. г. поверилицима.

Г. г. поверилике молимо да се заузму око прикупљања претплате и да нам новац пошаљу.

Г. г. претплатнике из места, у којима немамо поверилика, молимо, да нам новац за претплату што пре пошаљу.

Берзе

БЕОГРАДСКА БЕРЗА

од 7. јуна 1914 године

ВАЛУТЕ—НОВАЦ

ЗЛАТНИК ДИН. 20

Златник од 20 дин. највиши
Златник од 20 дин. најнижи
Златник од 20 дин. средњи
авг. септ. о. г. п. и. у.

РАЗНЕ МОНЕТЕ

Круне највиши
Круне најнижи
Круне средњи
Круне за сутра
Круне злато
Марке немачке
Фунте енглеске
Турске лире
Француске новчанице

ДЕВИЗЕ

ЧЕКОВИ И МЕНИЦЕ

Беч по виђењу
8 дана
Пешта по виђењу
8 дана
Трст 8 дана
Париз по виђењу
Лондон по виђењу
Берлин по виђењу

КУРС

ЗА СРЕБРО			ЗА ЗЛАТО		
ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖЊА	ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖЊА
20.725	—	—	—	—	—
20.72	—	—	—	—	—
20.72	20.74	20.71	—	—	—
—	20.40	20.35	—	—	—

108	—	—	—	—	—
107.70	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
107.85	107.85	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
103.375	103.375	103.25	—	—	—
—	—	—	—	25.15	—
127.225	127.20	127.05	—	—	—

	ПРОДАТО ПО	ПОНУДА ПО	ТРАЖЊА ПО		ПРОДАТО ПО	ПОНУДА ПО	ТРАЖЊА ПО
Хартије од вредности				Задруге:			
Срп. држ. хартије				Арапијеловачке Задруге	—	—	—
Лутриј. 2% лозови с. ж.	—	119	117	Ваљевске Задруге	—	85	—
Дуван. лоз. лозови с. ж.	—	30	28	Врањске Задруге	—	—	—
Рента 4% од 1895. с. ж.	—	423	420	Драгачевске Задруге	—	—	—
Фонд. 5% залога у зл.	—	100	98.50	Зајечарске	—	90	—
Фонд 41/2% зл. 1910 у зл.	—	—	—	Јасеничке	—	—	—
Фонд 41/2% обл. Ком.	—	—	—	Копаоничке	—	—	—
Зајам од 1911. године	—	—	—	Космајска, Сопот	—	—	—
Монопол. 5% 1902. год.	—	—	—	Крушевачке	—	165	—
Рента 41/2% 1906 с. ж.	—	—	—	Књажевачка I коло	—	55	53
1909 с. ж.	—	—	—	II	—	55	53
6. ж.	—	—	—	Младеновачке	—	—	—
Акције Новчаних Завода				Нишке за међ. пом. в. шт.	—	—	—
у Београду:				Нишке Српско-Јеврејске	—	—	—
Емисионе банке				Обреновачке Задруге	—	—	—
Прив. Народне Банке	—	1450	1410	Окр. Задруге, Лазаревац	—	—	—
Банке:				Пожаревачке I коло	—	13	—
Београдске Банке				Пожаревачке II коло	—	—	—
Београд. банке Меркур				Прокупачка I коло	—	—	—
Прометне Банке				II и III	—	—	—
Трговачке Банке				Ресавске Задруге	—	80	—
Грађанске Банке				Рудничке	—	—	—
Саобраћајне Банке				Сmederevске Задруге	—	90	—
Колонијалне Банке				Топличке Зад. I и II коло	—	—	—
Есконтне				III коло	—	—	—
Заложне				Чачанске Задруге	—	—	—
Занат. Кредитне Банке				Штедионице:			
Изгозне				Алексинац. Штедионице	—	—	—
Месарске	140	141	139	Ваљевске	—	212	—
Н. Башковића акц. друш.				Варваринске	—	—	—
Опш. Прив. Банке акције				Врањ. Акц. Штедионице	—	130	—
Врачарске заложне				Јагодинске I коло	—	—	—
Изгозне	148	130	—	II	—	—	—
Месарске				Књажевач. Штедионице	—	—	—
Н. Башковића акц. друш.				Краљ. Акц.	—	—	—
Опш. Прив. Банке акције				Младен. Трг.	—	—	—
Дунавске Банке				Моравске	—	70	50
Српске Централне Банке				Наталиначке	—	—	—
Дунав. Кредитни Заведе				Нишке акц. I коло	—	—	—
Задруге:				Нишке акц. II коло	—	—	—
Акције: Београд. Задруге				Обреновачке	—	—	—
Врачар. Задруге I и II коло				Пожаревачке	—	—	—
Палилулске Задруге				Рачанске I коло	—	180	—
Штедионице:				Ресавска I коло	—	—	110
Акције: Врачарске Штедионице				Ресавске II.	—	—	—
Грађанске Штедионице				Ужице Грађанске	—	—	—
Палилулске Штедионице				Туларске I коло	—	—	—
Трговачке Штедионице				Туларске II коло	—	—	—
У унутрашњости				Чачанске	—	—	—
Банке:				Удружења:			
Банке:				Трговачко Удружење	—	—	—
Београд. Привр. Банке				Кредитни заводи:			
Јагод. Банке I и II коло				Крагујевачки	—	—	—
Ваљев. Трговачке Банке				Развој:			
Краг. Трговачке Банке				Бродар. Друш. акц. 6%	—	—	—
Крушевачке I и II коло				Грађевинарске	—	—	—
Младеновачке Банке				Задјечар. инд. удр. П. Пив.	—	—	—
Млад. Трг. Кредит. Банке				Кланично Друштво	—	—	—
Грађанске				Акц. Кожарске Задруге	—	—	—
Нишке Трговачке Банке I				Летњик. акц. друш. I. к.	—	—	—
Окружне нишке Банке				Лозови Црвених Крста	—	19	17
Пожаревачке Трг. Банке				Првог акционар. млина	—	—	—
Прокупачке I коло				Рајска фабрика цемента	—	—	—
II				Срп. Акц. Др. за Ек. шума	—	—	—
Рачанске				Српска Фабрика Стакла	—	—	—
Тимочкие, Зајечар				Угљени руда. Стубица	—	—	—
Тимочкие Банке II коло				Ужи. А. Тк. Рад. I коло	—	—	—
Шумад. Банке, Паланка				Матаруга	—	—	—

СТРАНЕ БЕРЗЕ

НАРОЧТИ ДНЕВНИ ТЕЛЕГРАФСКИ ИЗВЕШТАЈИ

БЕОГРАДСКОЈ БЕРЗИ

Беч, 6 јуна 1914 г.

241-65

117-82

95-92

19-18

100--

27-20

Берлин. јуна 1914

Српска 4 од сто рента од 1895 г.

Монопол 4 и по од сто

2 од сто лутрички лоз

4 од сто рента од 1895

Монопол. 5 од сто

4 и по од сто од 1906

4 и по од сто од 1909

ТРАЖИ СЕ

20.000 до 25.000 дин. за проширење једно рентабилно предузеће које постоји на овд. пијаци.

Понуде слати пост рестант под „А. А.“
1163 1—3

НОВО ОСНОВАНОЈ КРАГУЈЕВАЧКОЈ

Палилулској Задрузи
потребан је самосталан књиговођа, лица која су спремна за овај посао нека се са својим документима обрате Задрузи до закључно 30. јуна 1914. г. Плата од 2 до 3000 динара годишње правом и на тантријему.

Изабрато лице имаступити на дужност 15. јула 1914. г.
1160 1—3 УПРАВА

Мануфактурно - галантриска трговина

Андана П. Андоновића и Ко
Н И Ш
потребује два млађа помоћника и једног ученика с добрым препорукама. Ступити може одмах.
1161 1—3

ЈЕДНОЈ ИЗВОЗНИЧКОЈ РАДЊИ

потребан је књиговођа који мора да влада перфектно немачким. Писмене понуде слати уредништву „Трг. Глазника“ под „Извозник“. 1165 1—3

МАРКЕ

српске поништене свих врста купујем и плаћам најбољу цену. Јавити се од 2—5 по подне Павловићу, Бранкова 28.
1164 1—3

ВРЕНЕРЕ

и материјал за инсталацију ацетиленског карбидског осветљења има велики избор и продаје по умереној цени

техничка радња
Јован Савић и Комп.
Београд — Теразије
999 8—10

Зајмове и финансирања
од 200.000 дин. па на више за индустрију, трговине, руднике, банке ит.д.; на непокретна имања и за зидање.

Зајмове за банке и општине, оснивање акционарских и командараштава. Јаке стране везе Јефтин новац.

Ближа извештај пошт. фах 281, са марком на одговор!
1126 3—3

ТРАЖИ СЕ

кореспонденткиња српског и немачког језика. Ступити може одмах. Понуде на „М. Б.“ уредништву овог листа.
1154 2—2

Моју механу

у општини породинској па друму Пожаревац — Свилајнац, коју је до сада под закуп држao г. Бошко Антонијевић мех. из Породина; Издајем под закуп од 1. септембра о. г. за једну или више година.

Интересовани нека се ради погодбе обрате мени.

Илија Николић
трг. из Витејева
пошта Жабари
1131 3—3

ИМАМО НА ПРОДАЈУ

7 до 800 теста добрих метала, пола су повијене а пола сечење. За цену обратити се на Алексу Јовановића и Сина, Велико Грађиште, телефон 8.
1148 2—3

Заступништву

Француског Осигуравајућег Друштва „Унисон“ потребна су одмах два чиновника — млађи и старији — са знањем француског језика.

Плата млађем до 1.500—, старијем до 2.500— динара годишње.

Дирекција за Србију
Кнез Михајла ул. бр. 49
1142 2—3

Лагум у камену

велики и сув, веома подесан за царинско сместиште, издајем

одмах под кирију.

Драг. П. Поробић
шпедитер
Карађорђева 27. Телефон 710.
1140 2—3

ТРСКЕ ПЛАФОНСКЕ

за грађевине има већу количину на продају

трговина

Петронија Тешића

у Обреновцу

Цена умерена.
887 15—20

АДВОКАТ У НИШУ

Дим. Љ. Павловић

бави се искључиво трговачким наплатама и парничама. Канцеларија у Нишкој Кредитној Банци, телефон бр. 79. На писма одмах одговара.
1070 6—100

ПОТРЕБУЈЕМО

продавце срећака

Класне Лутрије за наступајуће 46 коло.

Услови повољни, зарэда добра.

Браћа А. Васић

овлашћени продавци срећака
Београд Цветни Трг
1103 4—5

БАЊА =

БАДЕН

КОД БЕЧА

водом: извор Перегрина. Град. хотел „Херцегхоф“ I реда. Тел. Топла вода,

свет. сигнали, Налазе се прво кл. хотели, пансиони, ресторани и радње.

Сезона целе године

Извешћа и проспекте шаље управа бањска — Баден

1101 2—10

Проспек бесплатно

1061 6—10

Улоге на штедњу

ПРИМА

САВСКА БАНКА, БЕОГРАД-САВА

Све улоге без отказа исплаћује. Плана на улоге 6% интереса годишње, по погодби и више.

Нарочито повољни услови за ситне улоге родитељима који хоће својој деци да осигурају знатан капитал или мираз.
1115 7—

ДРВАРСКА РАДЊА

Миће Петровића и Милицава Николића

— НА САВИ —
има једну већу партију шлеског угља за индустриску употребу и продаје исти по врло јевтину цену.

Потпуно сузе ердељске чамовине, штајерске боровине и славонске растовине — за столарску употребу.

Дрва за гориво букова и церова прве класе.

Једну нову моторну тестеру (8 коњских снага јачине) за сечење дрва — продаје јевтино и под повољним условима.
1127 2—15

- Најотменија марка - ВИЛАГОШКОГ**Марти - Коњака**

МЕДЕЦИНСКИ

и од лекара препоручен, као средство за јачање болесних црева и стомака, изнемогlostи, грчева у стомаку, пребоја, грознице и туберкулозе. Одлично средство за породиље и оне који се опорављају.

1011 4—20

Оригинал „Викторија“

Шиваћа Машина

Одликована на већим светским изложбама, највећим одличјем,

Шију, везу и крпе свршено

Шију напред и назад на кугеллагеру. Продаја за готово и отплату под врло повољ. условима

Ценовник шаљем бесплатно

А. Ђанковић БЕОГРАД-ТЕРАЗИЈЕ 32

1061 6—10

БАЊА =
ВРЛО РАДИОАКТИВНА. — у 1913. години имала 32366 посетилаца.

Врло лековити сумпорни извори. Лечење блатом. Лечи костоболју, реуматизам-ишијас, ексудату, млитавост, невралгију, скрофуле, коже болести, тровање крви. Лечење

водом: извор Перегрина. Град. хотел „Херцегхоф“ I реда. Тел. Топла вода,

свет. сигнали, Налазе се прво кл. хотели, пансиони, ресторани и радње.

Сезона целе године

Извешћа и проспекте шаље управа бањска — Баден

1101 2—10

Проспек бесплатно

1117 3—12

Са болом у души јављамо сродницима

и пријатељима, да је наш добри, племенити

и никада незаборављени супруг — отац

ПРСКАЛИЦЕ ОРИГИНАЛНЕ ВЕРМОРЕЛ

ПРОДАЈЕ ПО ФАБРИЧНИМ ЦЕНАМА

Индустријска Банка А. Д.

БЕОГРАД-САВА Телефон 391.

1018 7—12

Хотел Европа, Беч

II Bez. Asperubrückengasse 2.

Потпуно нов реновиран хотел са свим комфортом.

Одличан ресторан.

Јевтине цене.

!! Овде се састају сви Срби !!

924 13—20

Природна Малина

ЧУВЕНА И ПРИЗНАТА КАО НАЈБОЉА

„Права Зајечарка“

Може се добити у свима колонијално ангром и детаљним радњама, како овде тако и у унутрашњости.

Производ Радоша С. Недића

БЕОГРАД Телефон 1054. Б. Вишњина 57

1029 7—25

Ваља Наукајм Хотел Бристол

од старине чувена кућа I реда. Сав могући модерни комфорти. Управ спрам држ. купатила.

На захтев шаље се проспект. Под личном управом сопственика W. & P. Bitlong.

789 9—10

Прва Српска Фабрика Сапуна и Теста Месаровића и Јовановића

БЕОГРАД, Дубровачка ул. бр. 23.

Препоручује своје ствариште сопствених израђених

Сапуна за рубље и то: шареног (ешвегера), жутог (калафон), белог (домаћег) а нарочито алабастера и јарца (а ла сенлајт).

Сапуна мирисавих: кокоса, бадема, бензое и љубичицу у штанглама, биљни сок, породични, глицерин, вазелин, мошус, калодерма ит.д.

Сапуна медецинских: катран, карбол, боракс, сумпор ит.д.

Берберски сапун изврсног квалитета.

Помаде: за лице и бркове.

Мирисе: колоњску воду и друге.

Установа Трг. Пенз. Фонда

ШУМАДИЈА

Прво Српско Друштво за Осигурање и Реосигурање.

Основни капитал Дин. 1,000.000— у злату

Врши послове осигурања:

1). Људског живота: на случај смрти, на случај смрти и доживљења, на случај инвалидитета са ослобођењем плаћања премија и са рентом, осигурува мираз женској и капитал мушкиј деци, породицама посмртнине и ренте. (Ова се тарифа нарочито препоручује г. г. трговцима).

2). Зграде, робе и т. д. у случају пожара.

3). Стакла у случају лома и разбијања.

Све ове послове врши „ШУМАДИЈА“ по најповољнијим и најлибералнијим условима, које је прогледало и одобрило Мин. Нар. Привреде.

Полисе пожара прима Управа Фондова и Хопотекарта Банка Трг. Фонда као гаранцију при давању зајмова на хипотеке.

Полисе живота прима Министарство Војно као кауцију при женибди г. г. официра.

Сва ближа обавештења даје Управа у Београду и друштвени поверилици у унутрашњости.

Стан: Јакшићева улица бр. 3.

892 9-10

„ШУМАДИЈА“ Прво Српско Друштво за Осигурање и Реосигурање

Управник Др. Зоран Марковић, с. р.

Председник Управе Коста Др. Ризнић, с. р.

Колонијално-бакалска и деликатесна радња
Јанајка Т. Мучопулоса
у Свилајнцу
добила је два вагона
алеве паприке
праве Воденске и продаје по најумеренијој
цени.
Франко Београд или
Свилајнац. 1147 2-3

РЕСАВСКОЈ ЗАДРУЗИ
за кредит и штедњу —
Свилајнац потребан је
ликвидатор са стручном спремом. Плата ће
се одредити према способности од 1200—1500
дин. год. Пријаве са
документима слати до
10 јуна ове год. Ступање на дужност одмах
по избору.
1132 5-5 УПРАВА

КВАСЦА свежег
издржљив од квара 12
до 15 дана, сваког дана
добивеног свежег шиље
у поштанским пакетима
за целу Србију

колонијална радња
Борђа Гавриловића
БЕОГРАД
867 7-10

РОЛЕТНЕ ЧЕЛИЧНЕ
„ПАТЕНТ“

за врата од најбољег
материјала.

Искључива продаја за
Србију код

Томића и Стојадиновића
гвожђарска трговина
Београд — Телефон 817
711 36-50

БАНКАРСКА РАДЊА
ЛЕОНА КАБИЛИЈО
Београд, Кнез Мих. 38.
купује акције Извозне
Банке I и II коло и пла-
ћа добру цену.

Тако исто купује и
продаје акције разних
завода у Краљевини Ср-
бији.

Иста радња врши раз-
мену сваковрсне монете
по дневном курсу.

688 17-20

ОБЈАВА

Има на продају бу-
кових дрва за гориво
I класа цепанка од 2000
до 3000 кубних метара
јесенас сечена, предаја
на трстеничкој железни-
чкој станици у вагон од
данас па до 1 новембра
ове године. Обратити
се ваља потписатом.

Коста В. Ракић
Јагодина — Трстеник

1050 8-20

1119 8-3

Потребна је
једна локомобила

од 8 до 12 коњских
снага. Понуде слати на
поштански фах бр. 83.
са назначењем јачине,
система, где се може
видети и последње цене.

Власник: Председник Београдске Трговачке Омладине
МАРКО ВУЛЕТИЋ

ПЛАТНА
ПАМУЧНОГ и ЛАНЕНОГ

у свима ширинама и разним
квалитетима, добило је у
огромном избору

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ:

галантериске, конфекциске, платнарске и ма-
нуфактурне робе, застирача — текиша и т. д.

Марка Вулетића и Гавриловића
БЕОГРАД

Чика Јубина 9. — Кнез Мих. 20.

Мустре на захтев
шаљемо бесплатно.

ПЛАТНА

ЖОЛИ
Важно за ДАМЕ

Вечите лепа и млада
бидеје свака дама која
се умива

„Jolly“ сапуном

Средство за лепоту
првог степена. Употребом
овог сапуна пости-
зава се више него ма-
којим кремом; јер „Jolly“
сапун дејствује на ли-
це боље него сви кре-
мови, а садржи у себи
и пудера, лечи пеге и
лишаје и одржава ве-
читу нежност коже.

Употребљавају га у
целом свету прве те-
тице.

Цена је једној кутији
са упутством за употребу
1.— динар.

Искључиву продају за
Србију има

Петар Петровић и Веловић
БЕОГРАД

Препродајцима зна-
тан рабат. 159 59

**ПРАВОГ ШВАЈЦАРСКОГ СИРА
ЕМЕНТАЛЕРА**

УСЛЕД ВЕЛИКЕ ПОТРОШЊЕ УВЕК СВЕЖЕГ

САЛАМУ

прве врсте из најбољих домаћих фабрика.
Препоручује и за унутрашњост шаље по-
штом уз доплату.

= Колонијално - деликатеска радња =

Браће С. Илића

БЕОГРАД — ТЕРАЗИЈЕ Телефон 469.

1068 7-12

ЧЕЛИКА ЕНГЛЕСКОГ
на 8 углова за камењарске радове доброг и
по јевтиној цене.

**ТРЕГЕРА ГРЕДА ГВОЗДЕНИХ
ОКОВА ЗА ГРАЂЕВИНЕ**

и остале грађевинске робе по умереној ценама на стоваришту

ГВОЖЂАРСКА РАДЊА

Пауновић и Миленковић

БЕОГРАД, Палата Београдске Задруге, САВА
Телефон 1113.

963 9-

Ботаничка Привредна Задруга
у БРУСУ

отвара упис II кола својих акција, које се са-
стоји из 1000 комада по Дин. 100.— сребра

Дин. 100.000.— у сребру

При упису полаже се од сваке акције по
дин. 10.— на име уплате а остатак по дин.
1.— недељно.

Упис се врши у стању Задругином од
1. јула 1914. г. сваког радног дана.

1162 1-3

УПРАВА

Бања Ковиљача

у концесији округа подринског

На обали валовите Дрине, на подножју планине „Гучева“. 124. метра над морском површином. Сезона почње
1. маја па траје до 15. септембра.

Чувено и у Србији јединствено уређено и
модерно сумпорно купатило, сумпорно блато,
гвоздено купатило; вода за очи „Јордан“, вода
за пиће сумпорна и гвожђевита.

Бања са успехом лечи: хронична запаљења
костију, злобова (коњштак); отеке жљезда (шкро-
фулозу); хронично запаљење очију, малокрвност,
реуматизам у опште, све врсте неурале, иши-
јас, кожне болести и све облике сифилиса; оболења
женских сексуалних органа; хроничне ка-
таре органа за дисање и варење и т. д.

Станова удобних у мају и од 16. августа
50% јефтиније од нормалне таксе, тако да се у
мају и другој половини августа може добити
соба са намештајем од 1.50—3.50 дин. без на-
мештаја од 1—2 дин.

Жљезница долази у Бању и има везу са ла-
ма у Шапцу, које путују из Београда за Шабац.

Апотека, пошта, телеграф и телефон.

Поред приватних лекара бањски деветого-
дишњи лекар Dr. Жив. Јашић.

Даља и ближа обавештења даје Управа
Бањска.

Бања Ковиљача, 10 маја 1914. год.

1054 7-10

Управа Бање Ковиљаче

■ **ЛА-РИСИН КАПСУЛЕ ■**

ЗАКОНОМ ЗАШТИЋЕНО

излеки за осам дана капавац (трипер) и сваку
појаву

МУШКИХ и ЖЕНСКИХ БОЛЕСТИ

за желудац сасвим нешкодљиво

Ове су капсуле сасвим угодније и прак-
тичније за узимање него слични лекови из
иностранства. Дејство ће вас зачудити. Прво-
класна стручна признања. Ево једног:

„Радо се одзивам вашем позиву да изјавим, да
сам на више стотина болесника опробао **Ла-Рисин
капсуле** и уверио сам се у њихово изврсно деј-
ство код гонорое (цурање), болести у бубрезима,
бешки и мокроје цеви. После најсавесније ек-
спериметације и увек задовољавајућег успеха
најштойније препоручујем овај лек.“

Paris

M. Robert

ЈЕДНА КУТИЈА СТАЈЕ 3 и по ДИНАРА.

Из унутрашњости треба послати 3·80 динара уна-
пред на адресу: Дрогерија „Гуслар“ Београд, па
нете добити препоручено.

Таксене марке не примијо.

ДЕПО ЗА СРБИЈУ ЈЕДИНО

Дрогерија „ГУСЛАР“, Београд

1112 4-80

Председник: Уређивачког Одбора

Директор: Д. М. ЂОРИЋ

Одговорни уредник: МИЛОВАН ОБРАДОВИЋ

Штампарија „Симеон Мироточви“ Вука Карадића бр. 26.